

Gender Budget Watchdog Network in Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro, Serbia, Republic of Moldova

Raport de analiză a designului & implementării Planului de Acțiuni pentru un Oraș Verde (PAOV) al mun. Bălți din perspectiva de gen

Autoare: Valeria CIOLAC, expertă ADO Lex XXI

Bălți, 2024

Declarație de declinare a responsabilității

Acest raport a fost întocmit cu sprijinul financiar al Agenției Austriece pentru Dezvoltare și al Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională, Sida. Conținutul acestui raport este exclusiv responsabilitatea A.O. „Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI” și nu împărtășește sau reflectă neapărat punctele de vedere și interpretările Agenției Austriece pentru Dezvoltare și Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională, Sida.

Cuprins

Abrevieri.....	4
Introducere	5
Metodologia de monitorizare	8
Noțiuni și repere	9
Analiza designului PAOV al mun. Bălți din perspectiva de gen.....	10
Analiza implementării PAOV al mun. Bălți din perspectiva de gen	25
Propuneri și recomandări.....	34
Anexe.....	36

Abrevieri

ADO Lex XXI – Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI

ANRE – Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

BERD – Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare

C&D – Deșeu provenit din demolări și construcții

CCEaZ – Clădiri cu consum de energie aproape egal cu zero

CET – Centrală Termică

CMB – Consiliul Municipal Bălți

CNG – Gaz natural comprimat

DEEE – Deșeuri de echipamente electrice și electronice

DSM – Deșeuri solide municipale

EFV – Energie fotovoltaică

GCAP – Green City Action Plan

GES – Gaze cu efect de seră

GPL – Gaz petrolier lichefiat

IEA – International Energy Agency

IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență

PAOV – Plan de Acțiuni pentru un Oraș Verde

RDN – Regiunea de Dezvoltare Nord

SER – Surse regenerabile de energie

UNEP – Programul Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător

VSU – Vehicule scoase din uz

Introducere

Egalitatea de gen în Republica Moldova

Egalitatea de gen în Republica Moldova este reglementată printr-o serie de acte normative:

- [Legea](#) nr. 5/2006 privind asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați;
- [Hotărârea](#) Guvernului nr. 350/2006 privind instituirea Comisiei Guvernamentale pentru egalitate între femei și bărbați;
- [Legea](#) nr. 45/2007 privind prevenirea și combaterea violenței în familie;
- [Hotărârea](#) Guvernului nr. 933/2009 pentru Programul național de asigurare a egalității de gen pe anii 2010-2015;
- [Legea](#) nr. 168/2010 privind modificarea și completarea Codului muncii;
- [Legea](#) nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității;
- [Hotărârea](#) Guvernului nr. 259/2017 pentru Strategia pentru asigurarea egalității între femei și bărbați pe anii 2017-2021;
- [Hotărârea](#) Guvernului nr. 281/2018 pentru Strategia națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și violenței în familie pentru perioada 2018-2023;
- [Hotărârea](#) Guvernului nr. 203/2023 pentru Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 etc.

Cu toate acestea, în pofida șirului lung de acte normative de relevanță în vigoare & a progreselor semnificative realizate în ultimele decenii, inegalitățile de gen continuă să persiste. Republica Moldova a coborât trei poziții în Raportul Forumului Economic Mondial cu privire la inegalitatea de gen, situându-se pe locul 19 din 146 de state, conform Raportului „[Global Gender Gap 2023](#)”. Totodată, în decursul anului 2024, au fost [înregistrate](#) 11.500 de victime ale infracțiunilor. În urma infracțiunilor de violență domestică au suferit 685 de persoane, din care 71,2% sunt femei.

Bugetarea sensibilă la gen în Republica Moldova

Bugetarea sensibilă la gen reprezintă un instrument esențial pentru asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați prin intermediul planificării și alocării resurselor financiare în mod echitabil. În Republica Moldova, acest concept a început să fie discutat și implementat relativ recent, în ciuda angajamentelor internaționale asumate prin Declarația de la Beijing din 1995, care recomanda integrarea perspectivei de gen în toate procesele bugetare.

Primele referințe oficiale la bugetarea sensibilă la gen în Moldova au apărut în 2009, în cadrul Programului Național de Asigurare a Egalității de Gen pentru perioada 2010-2015. Totuși, inițiativele de implementare a bugetării sensibile la gen au fost sporadice și nu au reușit să transforme în mod semnificativ practicile bugetare la nivel național și local. Situația a început să se îmbunătățească odată cu implementarea proiectelor regionale precum proiectul „Promovarea politicilor sensibile la dimensiunea de gen în Europa de Sud-Est”, gestionat de UN Women. Acest proiect a contribuit la creșterea conștientizării și la dezvoltarea unor [ghiduri](#) și instrumente

specifice pentru autoritățile publice locale, menite să faciliteze integrarea dimensiunii de gen în procesele de planificare bugetară.

În prezent, deși cadrul legislativ prevede măsuri pentru asigurarea egalității de șanse, implementarea efectivă a acestor măsuri rămâne o [provocare](#). Funcționarii publici implicați în elaborarea politicilor și bugetelor nu utilizează pe scară largă metodologiile existente de evaluare a sensibilității la gen a politicilor, iar bugetele publice sunt în mare parte neutre din punct de vedere al genului.

Relația dintre schimbările climatice și egalitatea de gen

Schimbările climatice exacerbează inegalitățile existente, iar femeile se confruntă cu [bariere](#) suplimentare în accesarea resurselor financiare, a activelor productive, a tehnologiilor și a informațiilor necesare pentru a răspunde și a se adapta la impactul schimbărilor climatice.

Potrivit unui [raport](#) al UNFCCC, finanțarea climatică globală este de aproximativ 803 miliarde de dolari pe an, dar se estimează că aceasta trebuie să crească la 5,2 trilioane de dolari pe an până în 2030 pentru a atinge obiectivele Acordului de la Paris. Integrarea dimensiunii de gen în acest context este esențială, dar întâmpină provocări semnificative, inclusiv lipsa unei înțelegeri aprofundate a problemelor de gen, capacitatea tehnică redusă a experților în gen și lipsa de formare a personalului.

Un exemplu pozitiv vine din Pacific, unde Fiji și Tuvalu au început să integreze aspectele de gen în politicile lor climatice. De exemplu, [Planul Național de Adaptare \(NAP\) al Fiji](#) include o strategie de integrare a dimensiunii de gen și un Plan de Acțiune pentru Schimbările Climatice și Gen. Aceste eforturi sunt menite să crească participarea femeilor în procesele de luare a deciziilor privind schimbările climatice, să asigure acțiuni de adaptare și atenuare sensibile la gen și să promoveze accesul femeilor la finanțare climatică.

Rolul autorităților publice locale în promovarea egalității de gen

Autoritățile publice locale (APL) joacă un [rol](#) crucial în promovarea egalității de gen. Fiind actori-cheie ai integrării aspectelor de gen, APL-urile pot asigura un proces de guvernare echitabil, eficace și eficient. Acestea cunosc cel mai bine condițiile existente și nevoile comunității lor. Traducerea obiectivelor naționale în cele relevante la nivel local oferă APL-urilor o oportunitate de identificare a diferitelor nevoi și priorități ale femeilor și bărbaților, fetelor și băieților, și de a dezvolta politici locale care răspund cel mai bine acestor diferențe.

Pentru că interacționează cu cetățenii zi de zi, APL-urile se află în cea mai bună poziție pentru identificarea inegalităților care persistă între bărbați și femei, precum și pentru alocarea resurselor pentru programele și politicile care vizează eliminarea acestor inegalități. Administrațiile locale sunt principalele autorități de furnizare a serviciilor către cetățeni și au datoria de a oferi servicii

publice care să răspundă nevoilor tuturor grupurilor de beneficiari, inclusiv femeilor, copiilor, persoanelor cu dizabilități și altor grupuri vulnerabile.

Planul de Acțiuni pentru un Oraș Verde (PAOV) al municipiului Bălți

Municipiul Bălți s-a alăturat Programului Orașe Verzi al BERD în anul 2019 și a decis să își elaboreze propriul Plan de Acțiuni pentru un Oraș Verde (PAOV). Acest [plan strategic](#), adoptat prin [decizia consiliului municipal Bălți nr. 14/2 din 23 noiembrie 2021](#), include o evaluare detaliată a provocărilor de mediu și de dezvoltare urbană cu care se confruntă orașul, axându-se pe șapte sectoare urbane: utilizarea terenului, transport, apă și sanitație, managementul deșeurilor, energie, clădiri și industrie. PAOV mai include și 30 de angajamente & activități pe care autoritățile locale din Bălți și le-au asumat spre implementare pentru a transforma municipiul Bălți într-un oraș mai durabil și mai verde.

Monitorizarea implementării PAOV din perspectiva de gen

Raportul de față își propune să evalueze designul și implementarea PAOV din perspectiva de gen, pentru a oferi o analiză detaliată a modului în care acest plan contribuie la promovarea egalității de șanse și abilitarea femeilor în Bălți.

Integrarea dimensiunii de gen în toate aspectele PAOV poate contribui la realizarea unei guvernări locale mai eficiente și la promovarea unei dezvoltări socio-economice mult mai incluzive și durabile. De asemenea, aceasta va asigura că municipiul Bălți devine un model de oraș verde și echitabil, unde toți cetățenii beneficiază de oportunități egale și de un mediu sănătos și durabil. Astfel, monitorizarea PAOV din perspectiva de gen va permite identificarea și implementarea celor mai bune practici pentru a asigura că politicile și programele locale răspund nevoilor și priorităților tuturor cetățenilor, indiferent de gen.

Metodologia de monitorizare

Perioada de monitorizare: august 2023 - mai 2024

Metodologia de monitorizare a implementării Planului de Acțiuni pentru un Oraș Verde (PAOV) din perspectiva de gen a inclus mai multe etape și instrumente, menite să ofere o evaluare detaliată și obiectivă a progreselor realizate de Primăria municipiului Bălți în promovarea egalității de șanse și abilitarea femeilor.

În primul rând, au fost expediate 32 de **cereri de acces la informație** către Primăria municipiului Bălți, Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova și Inspectoratul General de Poliție al Republicii Moldova. Aceste cereri au vizat obținerea de date detaliate despre implementarea celor 30 de acțiuni din PAOV, precum și informații despre integrarea principiilor egalității de gen în politicile și acțiunile locale.

De asemenea, un **chestionar** detaliat a fost administrat în rândul a 25 de angajați ai Primăriei municipiului Bălți. Chestionarul a inclus întrebări despre familiarizarea cu PAOV, evaluarea măsurilor implementate și gradul de integrare a perspectivei de gen în inițiativele de mediu și bugetele municipale. Printre întrebările adresate se numără: "Ați auzit vreodată despre Planul de Acțiuni pentru un Oraș Verde al Mun. Bălți?", "Cât de eficientă considerați că este implementarea acestor acțiuni până în prezent?", și "Cât de bine credeți că integrează Primăria mun. Bălți perspectiva de gen în activitățile sale de protejare a mediului înconjurător?"

Monitorizarea de birou a inclus analiza designului celor 30 de acțiuni din PAOV din perspectiva de gen, precum și evaluarea implementării unor acțiuni selectate. Printre acțiunile monitorizate se numără programul pentru îmbunătățirea sistemului de iluminat stradal, modernizarea flotei de troleibuze și autobuze, investițiile în infrastructură impermeabilă și dezvoltarea "inimii verzi" a orașului.

Noțiuni și repere

Concept	
Sex	<ul style="list-style-type: none">- Diferențele biologice dintre femei și bărbați.- Diferențe universale și naturale care nu se schimbă în timp și de la o cultură la alta.
Gen	<ul style="list-style-type: none">- Relațiile sociale dintre femei și bărbați.- Diferențe create în cadrul relațiilor sociale și istorice care pot varia în timp și de la o cultură la alta.- Rolurile și așteptările legate de femei și bărbați sunt flexibile și se modifică în funcție de contextul cultural și istoric.
Egalitatea de gen	<ul style="list-style-type: none">- Bazată pe premisa că bărbații și femeile trebuie tratați în mod egal.- Dreptul fiecărei persoane de a-și dezvolta aptitudinile și de a-și exprima opțiunile fără a fi influențată de sexul biologic.- Comportamentele, aspirațiile și nevoile diferite ale femeilor și bărbaților trebuie să fie recunoscute și promovate în mod egal.
Echitatea de gen	<ul style="list-style-type: none">- Recunoaște diferențele existente în viețile femeilor și bărbaților și subliniază necesitatea unor abordări diferite pentru a obține rezultate echitabile.
Abordarea integratoare a egalității de gen	<ul style="list-style-type: none">- Constă în (re)organizarea, ameliorarea și evaluarea proceselor de luare a deciziilor pentru a încorpora perspectiva egalității de gen în toate domeniile și la toate nivelurile.- Implică factorii de decizie antrenați în aplicarea politicilor pentru a asigura că perspectiva de gen este considerată în mod constant.
Bugetul sensibil la dimensiunea de gen	<ul style="list-style-type: none">- Aplicarea abordării integratoare a egalității de gen în procesul bugetar.- Evaluarea bugetului din perspectiva de gen, încorporarea acestei dimensiuni la toate nivelurile procesului bugetar și restructurarea veniturilor și cheltuielilor pentru a promova egalitatea de gen.- Include măsuri concrete pentru a asigura că alocările bugetare răspund în mod eficient nevoilor specifice ale femeilor și bărbaților, contribuind astfel la eliminarea inegalităților de gen.

Analiza designului PAOV al mun. Bălți din perspectiva de gen

Acțiune	Oportunități legate de aspectele sociale și de gen indicate în PAOV	Oportunități adiționale propuse	Evaluarea sensibilității la gen a acțiunii
Acțiunea 1: Întărirea capacităților instituționale la nivelul Primăriei Municipiului Bălți pentru implementarea PAOV	<ul style="list-style-type: none"> Vor fi create noi posibilități de lucru. Analiza pe aspecte de gen care urmează să fie efectuată ca parte a evaluării instituționale. În procesul de selectare a noilor angajați vor fi aplicate principiile egalității de gen. Toți angajații implicați în implementarea PAOV vor fi antrenați în instruire pe egalitatea de gen și incluziunea socială. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Organizarea de workshop-uri de leadership feminin și sesiuni de mentoring pentru femeile anagajate în cadrul Primăriei. Stabilirea unor cote de gen pentru angajări și promovări. Crearea unui departament dedicat pentru egalitatea de gen, responsabil pentru implementarea și monitorizarea inițiativelor de gen (inclusiv a Planului de acțiuni pentru promovarea asigurarea egalității între femei și bărbați în mun. Bălți pentru anii 2024-2027, aprobat prin Decizia CMB 2/6 din 28.03.2024). Asigurarea participării femeilor în toate comitetele de decizie din cadrul Primăriei. 	<p>Este sensibilă la gen dacă va lua în considerare angajarea și promovarea mai multor femei, inclusiv stabilirea potențială a unor cote temporare de gen.</p> <p><u>Datele</u> UN Women arată că astfel de cote sunt implementate în multiple țări din vecinătatea Republicii Moldova, inclusiv Georgia, Slovenia, etc.</p> <p>PS: Confrom răspunsului P03-18/1174 din 29.04.2024 (Anexa 1) la cererea de acces la informație expediată de către ADO Lex XXI, Primăria de Bălți ne-a informat că, la moment, în cadrul Primăriei activează 147 angajați de sex feminin, dintre care doar 26 cu funcții de conducere.</p>
Acțiunea 2: Creșterea nivelului de digitalizare a serviciilor oferite de Primăria Municipiului Bălți	<ul style="list-style-type: none"> Oportunități mai bune pentru participarea publică. Asigurarea unui acces mai ușor la mecanismul de plângeri. Grad redus de discriminare și oportunități mai bune pentru participarea femeilor în procesul de luare a deciziilor. Oportunități de locuri de muncă. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Includerea unor programe de formare digitală pentru femei și grupuri vulnerabile, pentru a reduce decalajul digital. Crearea unei platforme online dedicate femeilor pentru a încuraja participarea în luarea deciziilor. Inițierea unor campanii de conștientizare privind 	<p>Parțial sensibilă la gen; trebuie să se asigure că femeile și alte grupuri vulnerabile au acces egal la aceste servicii.</p> <p>Studiile arată că femeile din grupurile vulnerabile au, de obicei, un acces mai redus la tehnologie și internet în raport cu bărbații. Potrivit unui raport global din 2021, femeile sunt cu 20% mai puțin probabil să fie online decât bărbații, această cifră crescând până la 50% în</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Transparență și credibilitate sporite a orașului. • Populație responsabilizată față de protecția mediului. 	<p>importanța participării femeilor în procesele decizionale.</p>	<p>țările în curs de dezvoltare. În Republica Moldova, gradul de dotare cu calculatoare dar și de utilizare a Internetului este mai înalt în gospodăriile conduse de bărbați (57,4% gradul de dotare cu calculatoare și 55,8% nivelul de conectare la internet) în raport cu cele conduse de femei (45,7% dotarea cu calculatoare și 44,1% conectarea la internet).</p>
<p>Acțiunea 3: Întărirea capacităților instituționale la nivelul Întreprinderilor Municipale din Bălți pentru implementarea acțiunilor din PAOV</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vor fi create noi oportunități de angajare. • Analiza pe aspecte de gen care urmează să fie efectuată ca parte a evaluării instituționale. • În procesul de selectare a noilor angajați vor fi aplicate principiile egalității de gen. • Toți angajații implicați în implementarea PAOV vor fi antrenați în instruire pe egalitatea de gen și incluziunea socială. • Creșterea gradului de conștientizare a angajaților asupra mediului. • Creșterea transparenței și credibilității întreprinderilor municipale. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea de programe de mentorat și leadership pentru fetele și femeile ce activează în cadrul întreprinderilor municipale. • Stabilirea unor cote de gen pentru angajări și promovări pentru a asigura reprezentarea echitabilă a femeilor. • Colaborarea cu organizații non-guvernamentale și de suport pentru a oferi sprijin suplimentar femeilor în dezvoltarea carierei. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură aplicarea efectivă a principiilor de egalitate de gen prin angajarea și promovarea femeilor în cadrul întreprinderilor municipale din Bălți, precum și prin monitorizarea continuă. La moment, dintre cele 12 întreprinderi municipale din Bălți, 8 sunt conduse de femei.</p> <p>Totodată, studiile arată că instruirea și mentoratul pot crește semnificativ reprezentarea femeilor în posturi de conducere. De exemplu, un studiu realizat de Catalyse arată că companiile care au implementat programe de mentorat și leadership pentru femei au înregistrat o creștere de 24% în numărul de femei în posturi de conducere.</p>
<p>Acțiunea 4: Dezvoltarea și aprobarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oportunități pentru femei și organizațiile comunitare de a fi implicate în procesul de luare a deciziilor strategice legate de sistemul de transport în oraș, aspectele de siguranță și securitate legate de protecția copilului, grupurile vulnerabile și persoanele cu dizabilități. • Încurajarea participării publice a femeilor și a altor organizații locale 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crearea unor programe de mentorat pentru femei în domeniul planificării urbane și mobilității durabile. • Stabilirea unor grupuri de lucru permanente formate din femei și alte grupuri vulnerabile pentru monitorizarea continuă a implementării planului de mobilitate urbană. • Desfășurarea de campanii de conștientizare privind importanța implicării 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că feedback-ul femeilor este luat în considerare și că acestea sunt implicate activ în procesul de dezvoltare a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă. Studiile arată că femeile sunt mai susceptibile de a folosi transportul public și au nevoie de măsuri de siguranță sporite. De exemplu, un studiu realizat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) arată că femeile folosesc transportul public mai des decât bărbații, iar percepția de siguranță este un factor esențial</p>

	<p>prin consultări la nivel de cartier în identificarea nevoilor locale și măsurile specifice necesare pentru îmbunătățirea calității vieții în oraș.</p>	<p>femeilor în planificarea urbană și mobilitatea durabilă.</p> <ul style="list-style-type: none"> Analiza impactului pe gen: Realizarea unei analize detaliate a impactului pe gen al măsurilor propuse în planul de mobilitate urbană. 	<p>în acest sens. În Moldova, conform unui studiu al UNDP (2014) femeile utilizează mult mai rar autoturismele sau alte mijloace de transport privat în comparație cu bărbații: ponderea femeilor care se deplasează cu autoturismul este de circa 3 ori mai mică față de ponderea bărbaților.</p>
<p>Ațiunea 5: Dezvoltarea Planului de Management al Traficului Urban și implementarea unui proiect pilot</p>	<ul style="list-style-type: none"> Oportunități pentru femei și organizațiile comunitare de a fi implicate în procesul decizional legat de planul de management al traficului. Introducerea unor măsuri specifice legate de asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități precum și de a face drumurile mai sigure pentru deplasarea acestora. Introducerea măsurilor de siguranță care vizează reducerea accidentelor auto în oraș și în special în regiunea școlilor, grădinițelor, piețelor, centrelor pentru bătrâni etc. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Campanii de conștientizare a publicului privind siguranța rutieră pentru femei și copii. Crearea unor programe de mentorat și leadership pentru femei în domeniul planificării și managementului traficului. Realizarea unei analize detaliate a impactului măsurilor de siguranță asupra femeilor și copiilor. 	<p>Parțial sensibilă la gen; trebuie să se asigure că măsurile de siguranță sunt incluse corespunzător în Planul de Management al Traficului Urban.</p> <p>Studiile arată că femeile sunt mai susceptibile de a merge pe jos sau de a folosi transportul public și au nevoie de măsuri de siguranță specifice. De exemplu, un studiu al Universității din Virginia (2019) arată că femeile sunt cu 73% mai susceptibile de a fi rănite în accidentele rutiere în comparație cu bărbații. Prin urmare, măsurile propuse în Plan ar trebui să includă iluminat public adecvat, treceri de pietoni sigure și campanii de educație și conștientizare specifice pentru femei și copii.</p>
<p>Ațiunea 6: Sistem ecologic Municipal de Gestionare a Parcărilor și implementarea unui proiect pilot</p>	<ul style="list-style-type: none"> Asigurarea că toate categoriile de persoane, inclusiv grupurile vulnerabile, cum ar fi persoanele cu dizabilități, vor avea acces la infrastructura nou dezvoltată. Oportunități de creare a noilor locuri de muncă. Aspectele de gen – nivelul de accesibilitate, iluminat, codificarea culorilor, siguranța, nivelul de curățare și întreținere, activități și facilități de asistență clienților etc. – vor fi luate în considerare la 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea de programe de educație și conștientizare privind utilizarea sigură a parcărilor pentru femei și grupuri vulnerabile. Implementarea unor sesiuni de training pentru personalul de securitate din parcări privind abordarea și sprijinirea grupurilor vulnerabile. Instalarea de camere de supraveghere și butoane de panică pentru a spori siguranța în parcurile publice. 	<p>Parțial sensibilă la gen; trebuie să se asigure că măsurile de accesibilitate și siguranță sunt implementate și monitorizate corespunzător. De exemplu, iluminatul adecvat și siguranța în parcurile publice sunt esențiale pentru femei, conform unui studiu al International Parking & Mobility Institute, care arată că femeile se simt adesea nesigure în parcurile slab iluminate. Măsuri suplimentare ar putea include instalarea de camere de supraveghere și butoane de panică pentru a spori siguranța. De asemenea, un studiu UNDP arată că mai mulți bărbați decât femei folosesc</p>

	proiectarea și exploatarea noii parcări.		mașini în Moldova, ceea ce necesită o abordare echitabilă în planificarea și utilizarea parcărilor.
Acțiunea 7: Dezvoltarea unui Program de Investiții pentru întreținerea și reabilitarea drumurilor	<ul style="list-style-type: none"> Oportunități egale și echitabile de participare a femeilor și a organizațiilor comunitare la procesul de luare a deciziilor și selectarea drumurilor care urmează să fie reabilitate. Introducerea măsurilor de siguranță care vizează reducerea accidentelor auto în oraș și în special în apropierea școlilor, grădinițelor, piețelor, centrelor pentru bătrâni etc. Încurajarea participării publice a femeilor și a altor organizații locale prin consultări la nivel de cartier în identificarea nevoilor locale și măsurile specifice necesare pentru îmbunătățirea calității vieții în oraș. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Programe de educație pentru siguranța rutieră axate pe nevoile femeilor și copiilor. Instalarea unor semafoare și treceri de pietoni suplimentare în zonele cu risc ridicat. Organizarea unor campanii de sensibilizare privind siguranța rutieră, cu accent pe vulnerabilitățile femeilor și copiilor. 	<p>Parțial sensibilă la gen; trebuie să se includă măsuri specifice pentru siguranța femeilor și copiilor în reabilitarea drumurilor. Studiile arată că femeile sunt mai vulnerabile la accidente rutiere în zonele urbane și necesită măsuri de siguranță suplimentare. Spre exemplu, un studiu al <i>In Epidemiol</i> arată că 70% dintre pietonii răniți în accidente rutiere sunt femei și copii. Totodată, conform unui răspuns furnizat de către IGP (Anexa 2) Asociației pentru Drepturile Omului Lex XXI, în anul 2023 în Bălți au fost înregistrate 63 accidente rutiere, în urma cărora au fost traumatate 36 femei (dintre care 13 – la trecerile de pietoni).</p> <p>Astfel, introducerea unor măsuri de siguranță specifice va asigura că drumurile reabilitate răspund nevoilor specifice ale femeilor și grupurilor vulnerabile.</p>
Acțiunea 8: Modernizarea flotei de troleibuze și autobuze	<ul style="list-style-type: none"> Autobuzele accesibile și stațiile de autobuz bine planificate, proiectate și întreținute promovează servicii de transport (cu autobuzul) incluzive, extinzând astfel serviciile către grupuri cu acces redus anterior, și contribuind la creșterea numărului de persoane care beneficiază de aceste servicii și la oportunitățile lor economice. Rutele de transport vor lua în considerare nevoile speciale ale femeilor, copiilor și persoanelor în vârstă 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Implementarea unei linii roșii pentru a raporta violența în transportul public, disponibilă telefonic, pentru fete și femei. Organizarea de campanii de informare și sesiuni educative pentru utilizatorii de transport public, concentrându-se pe utilizarea sigură a acestuia, respectarea regulilor de călătorie și importanța unui comportament respectuos față de toți pasagerii. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură implementarea măsurilor propuse pentru a răspunde nevoilor femeilor. Studiile arată că femeile sunt principalele utilizatoare ale transportului public. De exemplu, un studiu al UNDP (2014) arată că, în Moldova, femeile utilizează mult mai rar autoturismele sau alte mijloace de transport privat în comparație cu bărbații: ponderea femeilor care se deplasează cu autoturismul este de circa 3 ori mai mică față de ponderea bărbaților (6% față de 17%). Prin urmare, femeile merg mai mult pe jos sau se deplasează mai mult cu transportul public.</p>

	<p>pentru naveta în interiorul orașului.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stațiile de autobuz vor fi proiectate ținând cont de nevoile speciale ale femeilor, copiilor și vârstnicilor pentru a fi cât mai aproape posibil de locațiile lor de interes (instituții publice, centre de sănătate, piețe etc.). 		
<p>Acțiunea 9: Crearea infrastructurii pentru mersul pe jos și biciclete</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Traseele pentru mersul pe jos și pentru ciclism ar fi accesibile și pentru persoanele care se deplasează în scaune cu rotile, cărucioare; ar fi posibilă amplasarea băncilor suficiente persoanelor în vârstă și a copiilor. • Consultarea femeilor și al organizațiilor de tineret pentru a înțelege așteptările și nevoile acestora, dar și luarea în considerare al aspectelor de sănătate și siguranță atunci când se proiectează trasee noi de ciclism pentru a încuraja femeile și tinerii să le folosească. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crearea de trasee dedicate femeilor și copiilor pentru a crește siguranța acestora. • Crearea unei linii telefonice speciale unde femeile și copiii pot raporta incidentele de violență sau hărțuire în timp ce folosesc infrastructura de ciclism și mers pe jos. • Colaborarea cu organizații non-guvernamentale care promovează drepturile femeilor și siguranța în spațiile publice pentru a asigura că infrastructura proiectată răspunde nevoilor acestora. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se includ măsuri specifice pentru siguranța femeilor și copiilor în utilizarea infrastructurii. Studiile arată că femeile și tinerii sunt mai susceptibili de a folosi infrastructura pentru mersul pe jos și ciclism, dar au nevoie de măsuri de siguranță specifice. Menționăm că un studiu al Sustrans (2018) arată că doar 27% dintre femei cred că mersul cu bicicleta este sigur în orașul lor.</p> <p>Totodată, conform unui răspuns furnizat de către IGP (Anexa 2) Asociației pentru Drepturile Omului Lex XXI, în anul 2023 în mun. Bălți au fost înregistrate 10 accidente rutiere cu implicarea cicliștilor, dintre care majoritatea – femei.</p>
<p>Acțiunea 10: Program de eficiență energetică pentru clădirile publice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Furnizarea oportunităților egale tuturor cetățenilor de a se implica activ în consultări legate de elaborarea Programului de eficiență energetică pentru clădirile publice. • Incluziunea criteriilor de integrare a dimensiunii de gen și de incluziune socială – nivelul de impact al investiției propuse asupra femeilor și a grupurilor social vulnerabile – în evaluarea clădirilor 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementarea unor sondaje periodice și colectarea de statistici privind participarea femeilor în procesul de consultare și beneficiile programului pentru diferite grupuri de gen. • Dezvoltarea de programe de mentorat și leadership pentru femei în cadrul inițiativelor de eficiență energetică, pentru a crește reprezentarea acestora în procesele de luare a deciziilor. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură implementarea și monitorizarea măsurilor propuse. Studiile arată că implicarea femeilor în procesele de consultare și luare a deciziilor poate crește eficiența și acceptarea programelor de eficiență energetică. De exemplu, un studiu al USAID arată că implicarea femeilor poate crește eficiența programelor de eficientizare energetică a clădirilor cu până la 20%.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> publice care urmează să fie incluse în program. Includerea în program al elementelor specifice care sprijină egalitatea de gen și incluziunea socială. 	<ul style="list-style-type: none"> Realizarea unei evaluări de impact pe gen pentru fiecare proiect de eficiență energetică pentru a asigura că acesta răspunde nevoilor specifice ale femeilor și bărbaților. 	
<p>Ațiunea 11: Reabilitarea clădirilor publice pentru a crește eficiența energetică</p>	<ul style="list-style-type: none"> Noi oportunități de angajare. Incluziunea socială și aspectele de gen precum: asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la clădirile publice, distribuția egală și de gen a toaletei la fiecare nivel al clădirii etc., vor fi încorporate în proiectarea procesului de reabilitare. Campaniile de conștientizare vor fi adaptate grupurilor specifice de cetățeni și vor evidenția, de asemenea, dimensiunea socială și egalitatea de gen a investițiilor. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Organizarea de programe de educație și conștientizare privind eficiența energetică pentru femei și grupuri vulnerabile. Colectarea și analiza de statistici privind accesibilitatea și utilizarea clădirilor publice de către diferite grupuri de gen. Includerea feedback-ului comunității, în special a femeilor și a grupurilor vulnerabile, în toate etapele proiectului de reabilitare. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că măsurile de accesibilitate și distribuția echitabilă a facilităților sunt implementate și monitorizate corespunzător. Studiile arată că accesibilitatea și distribuția echitabilă a facilităților sunt esențiale pentru a asigura incluziunea socială și egalitatea de gen. De exemplu, un studiu realizat de OHCHR (2023) arată că accesibilitatea infrastructurii publice crește semnificativ calitatea vieții pentru femei și persoanele cu dizabilități. În Primăria Municipiului Bălți activează 47 de bărbați și 147 de femei; astfel, reabilitarea clădirilor primăriei va beneficia în mod direct mai multe femei. Este esențial ca proiectele de reabilitare să includă perspectivele de gen pentru a asigura că toate grupurile beneficiază în mod egal de investiții.</p>
<p>Ațiunea 12: Promovarea utilizării surselor regenerabile de energie</p>	<ul style="list-style-type: none"> Inducerea dezvoltării economice și crearea de locuri de muncă calificate în producția, instalarea și întreținerea SRE. Luarea în considerare a nevoilor femeilor, tinerilor, vârstnicilor și persoanelor cu dizabilități atunci când se decid asupra potențialelor investiții și încurajarea acestor grupuri să participe la procesul de consultare. Campaniile de conștientizare vor fi 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Colectarea și analiza de statistici periodice privind ocuparea forței de muncă în sectorul SRE. Organizarea de programe de formare profesională pentru femei în sectorul SRE. Colaborarea cu organizații non-guvernamentale care promovează egalitatea de gen pentru a asigura o implicare adecvată a femeilor în sectorul SRE. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură implicarea femeilor și a grupurilor vulnerabile în sectorul SRE. Implicarea femeilor în sectorul SRE poate crește acceptarea și succesul investițiilor.</p> <p>Global, un studiu al International Renewable Energy Agency (IRENA) arată că femeile reprezintă doar 32% din forța de muncă în sectorul energiei regenerabile. Acest dezechilibru poate fi redus prin măsuri proactive de formare și angajare a femeilor în acest sector, asigurând astfel o distribuție echitabilă a</p>

	<p>adaptate unor grupuri specifice de cetățeni și vor evidenția, de asemenea, dimensiunea socială și egalitatea de gen a investițiilor.</p>		<p>beneficiilor economice și sociale.</p>
<p>Ațiunea 13: Eficiență energetică pentru clădirile private</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea de locuri de muncă locale și oportunități de afaceri în domeniul construcțiilor și al energiei, pentru IMM-uri. • Incluziunea criteriilor specifice de incluziune socială și de gen pentru selectarea clădirilor potențiale care urmează să fie incluse în program. • Încurajarea femeilor și a organizațiilor locale bazate pe comunitate să participe la consultări și la procesul de luare a deciziilor legate de investiții. • Analiza necesităților femeilor și ale organizațiilor locale bazate pe comunitate și desfășurarea unei campanii de conștientizare privind promovarea măsurilor de eficiență energetică. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea de workshop-uri și sesiuni de informare dedicate femeilor pentru a crește conștientizarea și participarea acestora în proiectele de eficiență energetică. • Crearea de stimulente financiare pentru IMM-urile deținute de femei pentru a participa la programele de eficiență energetică. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură implicarea femeilor și a IMM-urilor conduse de femei în măsurile de eficiență energetică. Studiile arată că implicarea femeilor în aceste măsuri poate crește acceptarea și succesul acestora.</p> <p>Totuși, în contextul Moldovei, <u>majoritatea</u> clădirilor private sunt deținute de bărbați. Totodată, doar <u>33,9%</u> din întreprinderi sunt gestionate sau gestionate de femei (2023), ceea ce sugerează un dezechilibru în beneficiile potențiale ale acestor măsuri.</p>
<p>Ațiunea 14: Modernizarea sistemului de termoficare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Noi oportunități de angajare. • Încurajarea femeilor și a organizațiilor comunitare locale să participe activ la procesul de consultare legat de modernizarea sistemului de termoficare. • Desfășurarea campaniilor de conștientizare pentru explicarea avantajelor și beneficiilor oferite cetățenilor de sistemul central de termoficare. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea de programe de educație și conștientizare pentru femei și grupuri vulnerabile privind avantajele termoficării centralizate. • Crearea de oportunități de formare profesională pentru femei în sectorul energetic pentru a încuraja angajarea și promovarea lor. 	<p>Este sensibilă la gen pentru că modernizarea sistemului de termoficare beneficiază în mod semnificativ femeilor, având în vedere că ele reprezintă o proporție mare a locuitorilor care utilizează aceste servicii zilnic, <u>inclusiv pentru activități casnice</u>. De asemenea, implicarea activă a femeilor în consultări și educația privind eficiența energetică poate asigura că nevoile și preocupările lor sunt abordate corespunzător. Femeile și grupurile vulnerabile vor beneficia de pe urma siguranței și accesibilității sporite, iar</p>

			<p>angajarea și formarea profesională vor contribui la egalitatea de gen în sectorul energetic. Totuși, trebuie asigurată monitorizarea continuă pentru a preveni orice disparități.</p>
<p>Ațiunea 15: Studiu de fezabilitate pentru modernizarea infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Procesul de consultare legat de elaborarea studiilor de fezabilitate vor lua în considerare inclusiv aspectele sociale și de gen. • Municipality se va strădui să înțeleagă nevoile diferitelor grupuri de potențiali beneficiari și se va consulta în mod activ cu reprezentanții organizațiilor comunitare locale. • Studiile de fezabilitate vor evalua și aborda, de asemenea, beneficiile sociale și aspectele de integrare a perspectivei de gen. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea de workshop-uri și sesiuni de informare dedicate femeilor pentru a crește conștientizarea și participarea acestora în procesul de consultare. • Crearea unor comitete de monitorizare formate din femei și grupuri vulnerabile pentru a asigura că implementarea măsurilor reflectă nevoile lor. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură implicarea femeilor și a grupurilor vulnerabile în procesele de modernizare a infrastructurii de apă și canalizare. Studiile arată că femeile folosesc mai multă apă pentru gătit, curățenie și igienă personală, necesități esențiale mai ales pe timpul menstruației. Extinderea accesului la apă potabilă și canalizare va beneficia în mod semnificativ femeile. Conform unui raport al OMS, accesul la apă potabilă adecvată și facilități sanitare poate îmbunătăți considerabil sănătatea și bunăstarea femeilor și fetelor. În Bălți, conform răspunsului Primăriei municipiului (Anexa 1), 89% din străzi au acces la apă potabilă din rețeaua centralizată, iar 39.001 gospodării sunt conectate la rețeaua de canalizare, lucru ce indică necesitatea de modernizare pentru a asigura acces echitabil.</p>
<p>Ațiunea 16: Îmbunătățirea sistemului de iluminat public</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Consultarea femeilor și organizațiilor comunitare cu privire la nivelul actual de performanță al sistemului de iluminat public și înțelegerea așteptărilor acestora pentru îmbunătățirile viitoare. • Considerarea aspectelor legate de siguranță și securitate atunci când se proiectează și implementează noi instalații de iluminat public. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea de campanii de conștientizare privind importanța iluminatului public pentru siguranța femeilor și a grupurilor vulnerabile. • Implementarea de sisteme de iluminat inteligente care să permită ajustarea intensității luminii în funcție de nevoile de siguranță raportate. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că măsurile de iluminat public sunt implementate și monitorizate corespunzător. Studiile arată că iluminatul public adecvat este esențial pentru siguranța femeilor și a grupurilor vulnerabile în zonele urbane. De exemplu, un studiu al Crime & Society Research Group arată că iluminatul public adecvat poate reduce riscul de agresiune cu până la 30%. Conform Biroului Național de Statistică al Moldovei (Anexa 3), 81.2% din străzile orașenești sunt iluminate. De asemenea, conform Inspectoratului General al Poliției Bălți (Anexa 2),</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Protecția femeilor, și a copiilor, a vârstnicilor, a persoanelor cu dizabilități ar fi un criteriu important utilizat atunci când se lucrează la îmbunătățirea iluminatului stradal și a iluminatului parcurilor, zonelor pietonale și altor zone de agrement. 		<p>numărul total de cazuri de violență pe stradă împotriva femeilor pe timp de noapte a fost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anul 2022: victime femei - 122, în stradă - 5, pe timp de noapte - 41; • Anul 2023: victime femei - 107, în stradă - 6, pe timp de noapte - 35; • Anul 2024 (pe perioada 3 luni): victime femei - 27, în stradă - 4, pe timp de noapte - 9. <p>Iluminatul public, în multe cazuri, are potențialul de a proteja femeile de crime pe timp de noapte.</p>
<p>Acțiunea 17: Monitorizarea calității aerului și implementarea unui proiect pilot</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Acțiunile dezvoltate prin această acțiune ar trebui să ofere oportunități egale de cercetare aplicativă (de ex: senzori de monitorizare a calității aerului) pentru toți studenții, indiferent de gen. • Programe de burse pentru studenți care doresc să-și dezvolte viitoare proiecte de cercetare. • Încurajarea studenților să participe la proiecte de cercetare tehnică/aplicativă. • Drepturi egale la o viață într-un mediu cu un aer de calitate bună, asigurate pentru toți cetățenii. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea de programe de mentorat în cercetare pentru studente, pentru a le încuraja să se implice activ în domeniul monitorizării calității aerului. • Organizarea de programe de educație și conștientizare pentru femei și grupuri vulnerabile privind importanța monitorizării calității aerului. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură implicarea femeilor și a grupurilor vulnerabile în procesele de monitorizare a calității aerului, or implicarea femeilor în aceste procese poate crește acceptarea și succesul măsurilor.</p> <p>Totodată, un studiu realizat de Bryant K. (2016) arată că femeile sunt mai susceptibile de a suferi de probleme respiratorii cauzate de poluarea aerului din cauza expunerii mai mari la poluarea interioară și exterioară, legată de activitățile casnice și de îngrijirea familiei, unde expunerea la poluare poate fi semnificativă. Studiul subliniază că aproximativ trei miliarde de oameni folosesc focuri deschise sau sobe poluante pentru gătit, afectând disproporționat femeile, care sunt expuse la poluare interioară și suferă de afecțiuni precum dureri de spate, boli pulmonare și probleme de vedere.</p>
<p>Acțiunea 18: Crearea unei platforme pentru stimularea inovării și dezvoltării în domeniul energiei</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Platforma va pune în evidență stimulentele fiscale pentru companiile industriale care angajează grupurile 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea de programe de formare profesională pentru femei în sectorul energiei. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură implicarea femeilor și a grupurilor vulnerabile în platformele de inovare și dezvoltare în domeniul energiei, or stimulentele fiscale și</p>

	<p>sociale mai puțin avantajate;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forumul, târgurile de locuri de muncă și alte evenimente care promovează și au secții dedicate promovării incluziunii sociale și de gen în industrie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea unor rețele de suport pentru femeile antreprenoare din sectorul energetic, inclusiv mentorat și acces la finanțare. 	<p>platformele de inovare pot crește participarea femeilor și a grupurilor vulnerabile în sectorul energiei.</p> <p>Totodată, un studiu al Comisiei Europene arată că femeile reprezintă doar 25% din forța de muncă în sectorul energiei. În Moldova, la fel, majoritatea locurilor de muncă din sectorul energiei sunt ocupate de bărbați. Conform statisticilor naționale, 73% dintre angajații din acest sector sunt bărbați, ceea ce poate indica faptul că beneficiile acestei platforme vor fi mai mari pentru bărbați decât pentru femei, dacă nu sunt luate măsuri specifice pentru a încuraja participarea feminină.</p>
<p>Acțiunea 19: Îmbunătățirea accesului la apă potabilă</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asigurarea accesului la apă potabilă sigură pentru toți cetățenii. • Crearea de noi locuri de muncă. • Campanie de conștientizare privind economisirea apei, utilizarea apei și impactul poluării apei – proiectarea campaniei de conștientizare va lua în considerare aspectele de gen. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea de campanii de educație și conștientizare pentru femei și grupuri vulnerabile privind importanța economisirii și utilizării apei. • Implementarea unor programe de instruire pentru femei privind gestionarea resurselor de apă. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că măsurile de acces la apă potabilă sunt implementate și monitorizate corespunzător. Totodată, conform unui raport al OMS, accesul la apă potabilă adecvată și facilități sanitare poate îmbunătăți considerabil sănătatea și bunăstarea femeilor și fetelor.</p> <p>În Bălți, conform răspunsului Primăriei municipiului (Anexa 1), 89% din străzi au acces la apă potabilă din rețeaua centralizată, lucru ce indică necesitatea de modernizare pentru a asigura acces echitabil.</p>
<p>Acțiunea 20: Extinderea sistemului de canalizare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Acces la sistemul de canalizare pentru toți cetățenii. • Noi locuri de muncă create. • Conștientizarea față de mediu al cetățenilor a fost sporită. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea de campanii de educație și conștientizare pentru femei și grupuri vulnerabile privind importanța utilizării și întreținerii sistemului de canalizare. • Sondaje periodice și statistici privind accesul femeilor și a grupurilor vulnerabile la sistemul de canalizare. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că măsurile de extindere a sistemului de canalizare sunt implementate și monitorizate corespunzător. Totodată, este de menționat că accesul la canalizare este crucial pentru igiena menstruală și pentru prevenirea bolilor transmisibile. În Bălți, conform răspunsului Primăriei municipiului (Anexa 1), 39.001 gospodării sunt conectate la rețeaua de canalizare, lucru ce indică necesitatea de modernizare</p>

		<ul style="list-style-type: none"> Programe de formare pentru femei în gestionarea și întreținerea infrastructurii de canalizare. 	<p>pentru a asigura acces mai larg & echitabil.</p>
<p>Acțiunea 21: Îmbunătățirea sistemului urban de drenaj și canalizare</p>	<ul style="list-style-type: none"> Procesul de consultare va fi unul incluziv și se va strădui să înțeleagă nevoile și așteptările femeilor și ale organizațiilor comunitare. Acces îmbunătățit la servicii pentru grupuri anterior neservite suficient. Creșterea gradului de conștientizare a tuturor cetățenilor cu privire la sistemele urbane de drenaj și canalizare. Creșterea conștientizării asupra mediului a populației. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sondaje periodice și statistici privind accesul femeilor și a grupurilor vulnerabile la sistemele urbane de drenaj și canalizare. Organizarea de campanii de educație și conștientizare pentru femei și grupuri vulnerabile privind importanța utilizării și întreținerii sistemelor urbane de drenaj și canalizare. Implementarea unor sesiuni de training pentru gestionarea și întreținerea infrastructurii de canalizare pentru femei. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că măsurile de îmbunătățire a sistemelor urbane de drenaj și canalizare sunt implementate și monitorizate corespunzător.</p> <p><u>Studiile</u> arată că accesul la sistemele urbane de drenaj și canalizare este esențial pentru sănătatea și bunăstarea femeilor și a grupurilor vulnerabile în zonele urbane. De exemplu, femeile folosesc apa mai frecvent pentru gătit și igiena personală, iar extinderea canalizării și a apei va beneficia semnificativ femeile, mai ales în perioadele de menstruație.</p>
<p>Acțiunea 22: Reducerea riscurilor și prevenirea inundațiilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> Consultarea cu reprezentanții femeilor și ai organizațiilor comunitare sau alte persoane cheie pentru a determina nevoile și așteptările în ceea ce privește reducerea riscurilor și prevenirea inundațiilor. Beneficii sociale și psihologice pentru comunitate datorită mediului natural îmbunătățit, biodiversitate crescută, efecte reduse de insule de căldură etc. Riscul pentru sănătatea umană este eliminat. Elementele plăcute ale infrastructurii albastru-verde duc la îmbunătățirea bunăstării generale. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sondaje periodice și statistici privind beneficiile sociale și psihologice ale îmbunătățirilor în infrastructura albastru-verde pentru femei și grupuri vulnerabile. Organizarea de campanii de educație și conștientizare pentru femei și grupuri vulnerabile privind importanța infrastructurii albastru-verde. Crearea unor grupuri de acțiune locale, formate majoritar din femei, pentru a gestiona inițiativele de prevenire a inundațiilor. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că măsurile de îmbunătățire a infrastructurii albastru-verde sunt implementate și monitorizate corespunzător. Studiile arată că îmbunătățirile în infrastructura albastru-verde pot avea beneficii semnificative pentru sănătatea și bunăstarea femeilor și a grupurilor vulnerabile în zonele urbane. De exemplu, un <u>studiu</u> al organizației C40 arată că infrastructura albastru-verde poate reduce riscul de inundații cu până la 40%.</p> <p>Totodată, femeile sunt adesea considerate cele mai vulnerabile în timpul dezastrelor, <u>deoarece</u> sunt expuse la mai multe pericole din cauza diverselor roluri pe care le îndeplinesc, cum ar fi îngrijirea copiilor, a membrilor familiei mai în vârstă și a persoanelor cu dizabilități</p>

<p>Acțiunea 23: Îmbunătățirea sistemului de gestionare a deșeurilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pe parcursul implementării acțiunilor de îmbunătățire și în timpul perioadei de fezabilitate, vor fi consultați inclusiv persoanele care sortează ilegal deșeuri, vor fi asigurate noi oportunități economice pentru persoanele afectate de proiect, mai ales pentru femei și persoane din grupurile vulnerabile. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Organizarea de programe de formare profesională pentru femei în sectorul gestionării deșeurilor. Implementarea unor programe de educație și conștientizare privind importanța gestionării deșeurilor în rândul comunităților vulnerabile. Crearea unor parteneriate cu ONG-uri care să sprijine femeile implicate în reciclarea informală pentru a le oferi acces la locuri de muncă sigure și protecție socială. 	<p>Înainte, în timpul și după un eveniment dezastruos.</p> <p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că măsurile de îmbunătățire a sistemului de gestionare a deșeurilor sunt implementate și monitorizate corespunzător & dacă sistemul de gestionare a deșeurilor implică și educarea & încurajarea bărbaților să participe activ în reciclare. În prezent, povara reciclării cade adesea pe umerii femeilor, iar includerea bărbaților în aceste procese poate contribui la o distribuție mai echitabilă a responsabilităților.</p> <p>Totodată, îmbunătățirile în sistemul de gestionare a deșeurilor pot avea beneficii semnificative pentru sănătatea și bunăstarea femeilor și a grupurilor vulnerabile în zonele urbane. De exemplu, un studiu medical din Pakistan (2015) arată că gestionarea adecvată a deșeurilor poate reduce riscul de boli infecțioase cu până la 60%. Femeile sunt adesea mai expuse riscurilor legate de gestionarea deșeurilor, deoarece acestea sunt implicate frecvent în reciclarea informală și gestionarea deșeurilor menajere. Aceasta le expune la substanțe toxice și boli infecțioase, afectându-le sănătatea și bunăstarea.</p>
<p>Acțiunea 24: Îmbunătățirea sistemului de reciclare</p>	<ul style="list-style-type: none"> Crearea de noi locuri de muncă în domeniul reciclare. Consultarea sectorului informal cu privire la soluțiile tehnice și la modelele operative care ar putea crea modele incluzive. Consultarea cu femeile și organizațiile comunitare vor asigura, de asemenea, că sunt 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sondaje periodice și statistici privind beneficiile economice ale îmbunătățirilor în sistemul de reciclare pentru femei și grupuri vulnerabile. Organizarea de programe de formare profesională pentru femei în sectorul reciclării. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că măsurile de îmbunătățire a sistemului de reciclare sunt implementate și monitorizate corespunzător.</p> <p>Studiile UNEP arată că îmbunătățirile în sistemul de reciclare pot avea beneficii semnificative pentru sănătatea și bunăstarea femeilor și a grupurilor vulnerabile în zonele urbane. Mai exact, femeile sunt adesea mai expuse riscurilor</p>

	<p>adoptate cele mai bune soluții pentru sistemul de colectare a deșeurilor, în special în ceea ce privește punctele de colectare a deșeurilor, tipul și infrastructura disponibilă.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea conștientizării asupra mediului a populației. 	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea unor parteneriate cu ONG-uri care să sprijine femeile implicate în reciclarea informală pentru a le oferi acces la locuri de muncă sigure și protecție socială. 	<p>legate de gestionarea deșeurilor, deoarece acestea sunt implicate frecvent în reciclarea informală și gestionarea deșeurilor menajere. Aceasta le expune la substanțe toxice și boli infecțioase, afectându-le sănătatea și bunăstarea.</p>
<p>Acțiunea 25: Îmbunătățirea sistemului de compostare a deșeurilor verzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea locurilor de muncă. • Creșterea conștientizării asupra mediului a populației. • Campanii de informare și promovare. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sondaje periodice și statistici privind beneficiile economice ale îmbunătățirilor în sistemul de compostare a deșeurilor verzi pentru femei și grupuri vulnerabile. • Organizarea de programe de formare profesională pentru femei în sectorul compostării. • Promovarea participării femeilor în inițiative comunitare de compostare și gestionare a deșeurilor verzi. 	<p>Sistemul de compostare a deșeurilor verzi este sensibil la gen dacă se asigură implicarea activă a femeilor și a grupurilor vulnerabile în toate etapele procesului, de la planificare la implementare și monitorizare. În plus, femeile care participă la aceste activități pot beneficia de oportunități economice și de formare profesională, contribuind astfel la reducerea inegalităților de gen în domeniul gestionării deșeurilor. Nu în ultimul rând, implicarea femeilor în procesele de compostare poate îmbunătăți conștientizarea ecologică și practici de mediu sustenabile în comunitate.</p>
<p>Acțiunea 26: Crearea unui sistem circular de gestionare a deșeurilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea locurilor de muncă și a oportunităților de afaceri în economia circulară. • Încurajarea femeilor, tinerilor și persoanelor cu dizabilități să participe la noi oportunități de afaceri. • Creșterea conștientizării asupra mediului a populației. • Campanii de informare și promovare. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sondaje periodice și statistici privind beneficiile economice ale îmbunătățirilor în sistemul circular de gestionare a deșeurilor pentru femei și grupuri vulnerabile. • Organizarea de programe de formare profesională pentru femei în economia circulară. • Crearea unor inițiative care să sprijine antreprenoriatul feminin în sectorul de gestionare a deșeurilor, inclusiv acces la finanțare și mentorat. 	<p>Sistemul circular de gestionare a deșeurilor este sensibil la gen dacă se asigură implicarea activă a femeilor în toate etapele procesului, inclusiv în roluri de conducere și decizionale. De exemplu, studiile arată că implicarea femeilor poate conduce la operațiuni de gestionare a deșeurilor mai eficiente și mai sustenabile. În plus, este esențial să se abordeze stereotipurile de gen care pot împiedica accesul femeilor la oportunități economice echitabile în acest sector. Astfel, integrarea dimensiunii de gen în acest domeniu poate avea un impact pozitiv semnificativ asupra sănătății și bunăstării comunităților.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> Implementarea unor programe de educație și conștientizare pentru bărbați și băieți pentru a încuraja o distribuție mai echitabilă a sarcinilor și rolurilor în sectorul gestionării deșeurilor. 	
Acțiunea 27: Crearea unei culturi a reciclării	<ul style="list-style-type: none"> Practicarea mai frecventă a reciclării va crea oportunități de afaceri și locuri de muncă suplimentare în sectorul reciclării. Creșterea conștientizării asupra mediului a populației. Campanii de informare și promovare. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea de politici și stimulente care să sprijine angajarea femeilor în sectorul reciclării, inclusiv în poziții de conducere. Crearea unor platforme de schimb de cunoștințe și bune practici între femeile care activează în domeniul reciclării. Organizarea de evenimente și workshop-uri care să promoveze rolul femeilor în economia circulară. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că măsurile de creare a unei culturi a reciclării implică și educarea și încurajarea bărbaților să participe activ în reciclare. În prezent, povara reciclării cade adesea pe umerii femeilor, iar includerea bărbaților în aceste procese poate contribui la o distribuție mai echitabilă a responsabilităților. Studiile arată că peste o treime (39%) din gospodăriile chestionate au indicat că femeile sunt cele care se ocupă de sortarea corectă a deșeurilor, comparativ cu bărbații (19%). Promovarea egalității de gen în reciclare poate reduce inegalitățile și poate îmbunătăți eficiența generală a gestionării deșeurilor.</p>
Acțiunea 28: Dezvoltarea unei infrastructuri verzi în oraș	<ul style="list-style-type: none"> Vor lua în considerare pe deplin aspectele ce țin de egalitatea de gen și egalitatea de drepturi în ceea ce privește oportunitățile de angajare. În mod similar, specificațiile tehnice pentru clădirile administrative și alte spații de lucru vor prevedea utilități separate pentru personalul masculin și feminin, dar și persoanelor cu dizabilități. Toate elementele concepute pentru această investiție vor lua în considerare aspectele sociale și de integrare a 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Crearea de spații verzi suplimentare care să includă zone sigure pentru femei și copii, cu iluminat public adecvat și supraveghere video. Organizarea de activități și programe educaționale pentru comunitate, incluzând femei și fete, despre importanța spațiilor verzi și modalitățile de utilizare a acestora în mod responsabil. Implementarea unui program de consultare a femeilor în procesul de planificare și dezvoltare a infrastructurii verzi pentru 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că măsurile de dezvoltare a infrastructurii verzi implică educarea și implicarea activă a femeilor și a fetelor în utilizarea acestor spații. Infrastructura verde trebuie să fie sigură pentru femei, oferind iluminat adecvat, zone supravegheate și facilități adaptate nevoilor lor. Infrastructura verde poate reduce costurile infrastructurii unei comunități, poate promova creșterea economică și poate crea locuri de muncă în construcții și întreținere.</p> <p>Beneficiile pentru sănătate includ încurajarea activităților fizice în aer liber, reducerea obezității și prevenirea bolilor cronice precum bolile de inimă, hipertensiunea arterială,</p>

	<p>perspectivei de gen, cum ar fi: sănătatea, siguranța și securitatea utilizatorilor, iluminatul public să fie în conformitate cu nivelul așteptărilor și asigurarea unui climat confortabil și sigur pentru femei, toalete publice sensibile la gen disponibile în localuri, loc de joacă sigur și confortabil pentru copii, accesibilitate pentru persoane cu dizabilități etc.</p>	<p>a se asigura că nevoile lor sunt luate în considerare.</p>	<p>accidentul vascular cerebral, diabetul de tip II, artrita și anumite tipuri de cancer. Conform Anexei 1, Primăria Bălți a indicat că suprafața spațiilor verzi, scuarurilor, bulevardelor înverzite este de 262,5 ha, iar a pădurilor și parcurilor de 498,5 ha, în total reprezentând 9,7% din teritoriul municipiului.</p>
<p>Acțiunea 29: Îmbunătățirea spațiilor verzi și a parcurilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Implicarea tuturor cetățenilor și în special a femeilor care utilizează spațiile verzi, în procesul de consultare a noului Plan de management, indiferent de vârstă, sex sau statutul lor social. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sondaje periodice și statistici privind satisfacția femeilor și a grupurilor vulnerabile cu privire la utilizarea spațiilor verzi și a parcurilor. • Organizarea de campanii de educație și conștientizare pentru femei și grupuri vulnerabile privind importanța utilizării și întreținerii spațiilor verzi. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că măsurile de îmbunătățire a spațiilor verzi și a parcurilor implică aspecte de siguranță și accesibilitate pentru femei. Spațiile verzi bine întreținute pot contribui la sănătatea mentală și fizică a femeilor, încurajând activitatea fizică și oferind un loc sigur pentru relaxare și recreere. De exemplu, studiile confirmă că femeile folosesc mai frecvent spațiile verzi pentru activități de recreere și întâlniri sociale, iar îmbunătățirea acestora poate reduce stresul și îmbunătăți calitatea vieții.</p>
<p>Acțiunea 30: Elaborarea unui nou Plan Urbanistic General</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Procesul de consultare pentru noul Plan Urbanistic General va fi incluziv și se va strădui să înțeleagă necesitățile femeilor și ale comunității pentru a include elemente care vor aborda cât mai mult posibil problemele legate de integrarea perspectivei de gen și incluziunea socială. 	<p>Oportunități adiționale propuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sondaje periodice și statistici privind satisfacția femeilor și a grupurilor vulnerabile cu privire la implementarea noului Plan Urbanistic General. • Organizarea de campanii de educație și conștientizare pentru femei și grupuri vulnerabile privind importanța planificării urbane incluzive. 	<p>Este sensibilă la gen dacă se asigură că măsurile de elaborare a noului Plan Urbanistic General sunt implementate și monitorizate corespunzător, incluzând – proactiv - femeile în toate aceste etape. Studiile arată că implicarea femeilor și a grupurilor vulnerabile în procesele de planificare urbanistică poate crește acceptarea și succesul acestor măsuri. De exemplu, un studiu al UN Habitat arată că implicarea femeilor în planificarea urbanistică poate reduce inegalitățile sociale în mod esențial.</p>

Analiza implementării PAOV al mun. Bălți din perspectiva de gen

Pentru a evalua implementarea Planului de Acțiuni pentru un Oraș Verde (PAOV) în municipiul Bălți, echipa ADO Lex XXI a expediat cererile de acces la informație cu numerele 249/24 până la 272/24 la data de 29 noiembrie 2023. Primăria municipiului Bălți a răspuns la aceste cereri în datele de 13, 14, 15, 18, 21 și 22 decembrie 2023.

Acțiuni neîndeplinite

În raport cu următoarele acțiuni, Primăria municipiului Bălți a indicat că a întâmpinat obstacole financiare și că depune eforturi pentru identificarea soluțiilor alternative & căutarea de surse de finanțare suplimentare:

- Acțiunea 3 - Întărirea capacităților instituționale la nivelul Întreprinderilor Municipale din Bălți pentru implementarea acțiunilor din PAOV
- Acțiunea 4 - Dezvoltarea și aprobarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă
- Acțiunea 5 - Dezvoltarea Planului de Management al Traficului Urban și implementarea unui proiect pilot
- Acțiunea 6 - Sistem ecologic Municipal de Gestionare a Parcărilor și implementarea unui proiect pilot
- Acțiunea 7 - Dezvoltarea unui Program de Investiții pentru întreținerea și reabilitarea drumurilor
- Acțiunea 8 - Modernizarea flotei de troleibuze și autobuze
- Acțiunea 9 - Crearea infrastructurii pentru mersul pe jos și biciclete
- Acțiunea 10 - Program de eficiență energetică pentru clădirile publice
- Acțiunea 11 - Reabilitarea clădirilor publice pentru a crește eficiența energetică
- Acțiunea 12 - Promovarea utilizării surselor regenerabile de energie
- Acțiunea 13 - Eficiență energetică pentru clădirile private
- Acțiunea 16 - Îmbunătățirea sistemului de iluminat public
- Acțiunea 17 - Monitorizarea calității aerului și implementarea unui proiect pilot
- Acțiunea 18 - Crearea unei platforme pentru stimularea inovării și dezvoltării în domeniul energiei
- Acțiunea 19 - Îmbunătățirea accesului la apă potabilă
- Acțiunea 20 - Extinderea sistemului de canalizare
- Acțiunea 21 - Îmbunătățirea sistemului urban de drenaj și canalizare
- Acțiunea 22 - Reducerea riscurilor și prevenirea inundațiilor
- Acțiunea 23 - Îmbunătățirea sistemului de gestionare a deșeurilor
- Acțiunea 25 - Îmbunătățirea sistemului de compostare a deșeurilor verzi
- Acțiunea 26 - Crearea unui sistem circular de gestionare a deșeurilor

- Acțiunea 27 - Crearea unei culturi a reciclării
- Acțiunea 28 - Dezvoltarea unei infrastructuri verzi în oraș
- Acțiunea 29 - Îmbunătățirea spațiilor verzi și a parcurilor

Primăria de Bălți a stipulat că neimplementarea acestor acțiuni se datorează mai mult factori, după cum urmează: "În cadrul procesului de implementare a proiectelor, resursele financiare pot constitui un obstacol semnificativ în punerea în practică a proiectelor, întâlnim adesea constrângeri bugetare și căutăm în mod constant modalități de a accesa finanțări suplimentare și de a identifica soluții sustenabile pentru a depăși aceste dificultăți. În ciuda acestei situații actuale, depunem eforturi pentru a găsi soluții alternative și a căuta surse de finanțare suplimentare care să contribuie la realizarea obiectivelor propuse. Vă asigurăm că vom continua să colaborăm strâns cu toate părțile implicate și să căutăm opțiuni pentru a adresa problema finanțărilor și a asigura succesul acțiunilor din PAOV. Suntem convinși că vom reuși să depășim această provocare și să aducem beneficii durabile municipiului Bălți."

Urmare adresării Dumneavoastră, înregistrată ca și petiție la 29 noiembrie 2023 cu indicele Nr. 257/23, (03-18/4181 din 29.11.2023) privind informația referitoare la Planul de Acțiuni Oraș Verde (PAOV), aprobat de către consilierii locali în data de 23.11.2021, Acțiunea nr.11 din cadrul PAOV(*Investiții în eficiență energetică a clădirilor publice*).

În acest context este important de menționat că în cadrul procesului de implementare a proiectelor, resursele financiare pot constitui un obstacol semnificativ în punerea în practică a proiectelor, întâlnim adesea constrângeri bugetare și căutăm în mod constant modalități de a accesa finanțări suplimentare și de a identifica soluții sustenabile pentru a depăși aceste dificultăți. În ciuda acestei situații actuale, depunem eforturi pentru a găsi soluții alternative și a căuta surse de finanțare suplimentare care să contribuie la realizarea obiectivelor propuse.

Vă asigurăm că vom continua să colaborăm strâns cu toate părțile implicate și să căutăm opțiuni pentru a adresa problema finanțărilor și a asigura succesul Acțiunii nr. 11 în cadrul PAOV.

Suntem convinși că vom reuși să depășim această provocare și să aducem beneficii durabile municipiului Bălți.

Cu respect,

Primar al municipiului Bălți

Alexandr PETKOV

În raport cu gradul de implementare al acțiunilor 1, 15, 24 și 30 – nu am primit niciun răspuns de la Primăria municipiului.

Acțiuni realizate & impactul de gen al acestora

Prin intermediul scrisorilor cu numerele P03-18/4172 din 14 decembrie 2023 & P03-18/4184 din 21 decembrie 2023, Primăria municipiului Bălți ne-a comunicat că două acțiuni din PAOV au fost implementate cu succes: Acțiunea 2 și Acțiunea 14.

Cu privire la Acțiunea 2: Creșterea eficienței sistemului termoeenergetic, Primăria municipiului Bălți ne-a informat:

"În data de 11.04.2023 a fost semnat contractul de consultanță între S.A. „CET-Nord” și consorțiul condus de compania „GMCS” a.s. (Cehia), desemnat câștigător urmare a licitației organizate în anul 2022 pentru serviciu de consultanță în cadrul Proiectului „Sistemul termoeenergetic al mun. Bălți – Faza 2”, care urmează să fie implementat pe parcursul anilor 2023-2026.

Acest proiect investițional va contribui la creșterea eficienței sistemului termoeenergetic întrucât va conduce la micșorarea cu 30-35% consumului de energie termică și va asigura consumatorii din municipiul Bălți cu servicii mai calitative, mai confortabile, mai ieftine și mai sigure de furnizare a energiei termice pentru încălzirea centralizată a spațiilor locative și a apei în scopuri menajere. În total se estimează că 2/3 de apartamente din municipiul Bălți vor beneficia de aceste modernizări, ceea ce constituie aproximativ 22 mii locuri de consum.

Este de menționat că, principala componentă constă în instalarea punctelor termice individuale (PTI) în 166 blocuri locative și construirea rețelilor termice cu distribuție pe orizontală de apă caldă menajeră în 296 blocuri locative, astfel, acoperind și blocurile locative în care au fost instalate PTI în cadrul Fazei 1 a Proiectului.

La fel, implementarea Fazei 2 a Proiectului va contribui la atingerea obiectivului de neutralitate climatică, bazat pe principiile: „oraș curat și ecologic” și „populație sănătoasă și prosperă”.

Impactul de gen al acțiunii vizate:

- Acces la servicii îmbunătățite: Majoritatea gospodăriilor din Republica Moldova sunt deținute de bărbați¹, dar femeile sunt principalele utilizatoare ale energiei termice, având în vedere responsabilitățile domestice și îngrijirea familiei care, în multe comunități, încă sunt considerate drept

atribuții exclusiv “feminine”. Deci, dat fiind faptul că femeile sunt principalele utilizatoare ale energiei termice, îmbunătățirile aduse sistemului termoeenergetic vor avea un impact semnificativ asupra confortului și calității vieții femeilor.

¹ Bărbații sunt considerați drept cap al gospodăriei mai frecvent decât femeile. [Conform](#) Biroului Național de

Statistică al Republicii Moldova, din total gospodării, 42 la sută sunt conduse de femei și respectiv 58 la sută de bărbați.

- Beneficii economice: Reducerea consumului de energie termică cu 30-35% poate reduce costurile lunare ale gospodăriilor, eliberând resurse financiare pentru alte necesități esențiale. Cu toate acestea, în multe familii din Republica Moldova bărbații sunt cei care controlează bugetele familiale, astfel că nu este clar dacă aceste economii vor aduce beneficii directe femeilor.
- Confort sporit: Îmbunătățirea calității încălzirii poate contribui la un mediu domestic mai sănătos și confortabil, ceea ce este deosebit de benefic pentru femeile care petrec mai mult timp în gospodărie. Un mediu mai cald și mai sigur reduce riscul de probleme de sănătate legate de frig, care pot afecta în mod disproporționat femeile și copiii.
- Neutralitate climatică: Proiectul contribuie la atingerea obiectivului de neutralitate climatică, ceea ce aduce beneficii de mediu pe termen lung. Femeile, care sunt adesea mai implicate în educarea și îngrijirea copiilor, pot valoriza aceste îmbunătățiri ca un pas pozitiv pentru viitorul generațiilor următoare.

În concluzie, modernizarea sistemului de termoficare beneficiază în mod semnificativ femeilor, având în vedere că ele reprezintă o proporție mare a locuitorilor care utilizează aceste servicii zilnic, inclusiv pentru activități casnice. Implicarea activă a femeilor în consultări și educația privind eficiența energetică poate asigura că nevoile și preocupările lor sunt abordate corespunzător. Totodată, trebuie asigurată monitorizarea continuă a activităților de termoficare pentru a preveni orice disparități și inechități de gen.

Cu privire la Acțiunea 14: Digitalizarea serviciilor publice, Primăria municipiului Bălți ne-a informat:

"În perioada 2022 – 2023, putem spune că nivelul de digitalizare a serviciilor publice a crescut, deși încă există aspecte ce necesită îmbunătățire, având în vedere că digitalizarea este un proces continuu.

Astfel, în domeniul comerțului, a fost instituit Sistemul informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive, în baza cărui, sunt puse la dispoziția solicitanților mai multe servicii online electronice. Acțiunea de digitalizare în domeniul comerțului se anexează (Anexa 1).

În cadrul Direcției administrație publică este organizat controlul executării actelor normative emise de Parlament, Președinție, Guvernul RM, supuse executării de către autoritățile locale, ale deciziilor Consiliului municipal Bălți, dispozițiilor primarului municipiului Bălți, prin intermediul sistemului electronic automatizat „Primăria”. Informația despre activitatea prin sistemul „Primăria” se anexează (Anexa 2).

Pentru a regla fluxul de beneficiari ai serviciilor primăriei, în oficiul „Ghișeul unic” funcționează sistemul „Rând electronic”. La fel, este funcțional și serviciul „Programare electronică”, prin aplicația „Earlyone”. În perspectivă, administrația publică locală examinează posibilitatea de a implementa serviciul ce va permite solicitarea și înregistrarea actelor online. În anul 2023 a fost creată platforma E-

GRĂDINIȚĂ BĂLȚI, oferind posibilitatea cetățenilor de a face programare online pentru a înregistra copilul la grădiniță. Raportul activității Serviciului actele permise se anexează (Anexa 3).

Direcția relații cu publicul a primăriei gestionează Platforma Alerte.md/Bălți, scopul căreia este facilitarea unei administrări inteligente a municipiului Bălți și eficientizarea, prin intermediul soluțiilor TIC, a interacțiunii dintre cetățeni și administrația publică locală din municipiul Bălți, fondatorul cărora este Consiliul municipal Bălți. Cu alte cuvinte, cetățenii pot depune online petiții a căror necesitate de soluționare este urgentă, dar și pot lansa inițiative pentru dezvoltarea municipiului și pot participa la sondaje. Platforma a fost elaborată și finanțată de către AO „Mediapoint”, în baza unui acord de colaborare. Raportul pentru utilizarea platformei se anexează (Anexa 4).

Pentru a eficientiza procesul de examinare a petițiilor depuse în cadrul Primăriei, a fost instituit un registru electronic - Sistemului Informațional Automatizat „e-Cancelaria”, gestionat de Direcția secretariat. Acesta reprezintă un sistem integrat de management al documentelor control, versionare, flux de aprobare și raportare. Raportul activității SIA „e-Cancelaria” se anexează (Anexa 5).”

Impactul de gen al acțiunii vizate:

- **Accesibilitate:** Femeile, fiind adesea responsabile de gestionarea documentelor familiale și educația copiilor, beneficiază direct de digitalizarea serviciilor care reduce timpul și efortul necesar pentru accesarea acestor servicii. Platforma E-GRĂDINIȚĂ BĂLȚI, de exemplu, permite mamei să programeze online înscrierea copiilor la grădiniță, economisind timp și reducând stresul asociat cu procesele administrative.
- **Eficiență:** Posibilitatea de a programa online la grădiniță este deosebit de utilă pentru mamele care pot gestiona mai ușor procesele administrative legate de educația copiilor. Aceasta facilitează un echilibru mai bun între viața profesională și cea personală, permițându-le să aloce mai mult timp pentru alte activități importante.
- **Participare activă:** Platformele de gestionare a petițiilor și inițiativelor online permit femeilor să se implice mai activ în viața comunității și să contribuie la dezvoltarea locală. Aceste instrumente democratizează accesul la procesul decizional, asigurând că vocea femeilor este auzită și că nevoile și preocupările lor sunt luate în considerare.
- **Transparență și responsabilitate:** Sistemele informatizate de gestionare a documentelor și actelor permise asigură o mai mare transparență și responsabilitate din partea autorităților locale. Femeile, care adesea se confruntă cu birocrăția în rolurile lor de îngrijitoare și administratoare ale gospodăriei, beneficiază de procese mai clare și mai eficiente.
- **Redresare economică:** Prin reducerea timpului și costurilor asociate accesării serviciilor publice, digitalizarea poate contribui la redresarea economică a gospodăriilor conduse de femei. Resursele economisite pot fi redirecționate către alte nevoi urgente, cum ar fi educația copiilor, sănătatea sau investițiile în micile afaceri familiale.

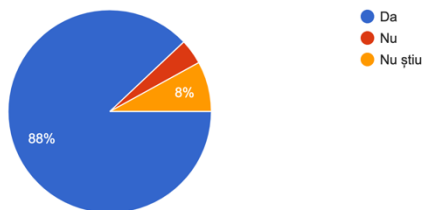
În concluzie, acțiunile de digitalizare ale serviciilor publice au o serie de efecte benefice asupra femeilor, însă autoritățile trebuie să se asigure că femeile și alte grupuri vulnerabile au acces egal la aceste servicii. Studiile arată că femeile din grupurile vulnerabile au, de obicei, un acces mai redus la tehnologie și internet în raport cu bărbații. Potrivit unui raport global din 2021, femeile sunt cu 20% mai puțin probabil să fie online decât bărbații, această cifră crescând până la 50% în țările în curs de dezvoltare. Potrivit unui [raport](#) global din 2021, femeile sunt cu 20% mai puțin probabil să fie online decât bărbații, această cifră crescând până la 50% în țările în curs de dezvoltare. În Republica Moldova, [gradul](#) de dotare cu calculatoare dar și de utilizare a Internetului este mai înalt în gospodăriile conduse de bărbați (57,4% gradul de dotare cu calculatoare și 55,8% nivelul de conectare la internet) în raport cu cele conduse de femei (45,7% dotarea cu calculatoare și 44,1% conectarea la internet).

Perspectiva funcționarilor din cadrul Primăriei mun. Bălți asupra bugetării sensibile la gen în contextul PAOV

În perioada martie-aprilie 2023, am realizat un [chestionar](#) pentru a evalua perspectiva funcționarilor din cadrul Primăriei municipiului Bălți asupra bugetării sensibile la gen în contextul Planului de Acțiuni pentru un Oraș Verde (PAOV) al municipiului. Scopul acestui studiu a fost de a înțelege nivelul de conștientizare și atitudinile funcționarilor față de integrarea dimensiunii de gen în procesele bugetare și de a identifica provocările și oportunitățile existente în acest domeniu. Eșantionul a cuprins 25 de persoane, reprezentând diverse departamente din cadrul primăriei. Rezultatele acestui chestionar sunt descrise în cele ce urmează.

Așadar, rezultatele chestionarului indică un nivel ridicat de conștientizare printre funcționarii din cadrul Primăriei municipiului Bălți privind Planul de Acțiuni pentru un Oraș Verde, adoptat prin

1. Ați auzit despre Planul de Acțiuni pentru un Oraș Verde al Mun. Bălți, adoptat de Primăria mun. Bălți prin decizia nr. 14/2 din 23.11.2021?
25 de răspunsuri

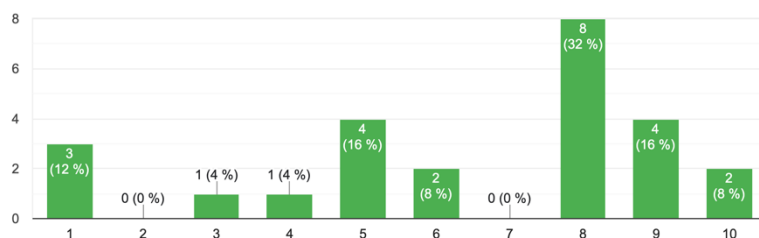

decizia CMB nr. 14/2 din 23.11.2021.

Majoritatea covârșitoare a respondenților (88%) sunt la curent cu această inițiativă. Pe de altă parte, un mic procentaj dintre funcționari (4%) nu au auzit despre acest plan, iar 8% nu sunt siguri. Aceste rezultate subliniază necesitatea unor

eforturi continue de informare și sensibilizare pentru a asigura că toate nivelurile administrației publice sunt pe deplin informate despre inițiativele majore care afectează comunitatea.

2. Pe o scară de la 1 la 10, cât de familiarizat(ă) sunteți cu detaliile acestui plan?
25 de răspunsuri

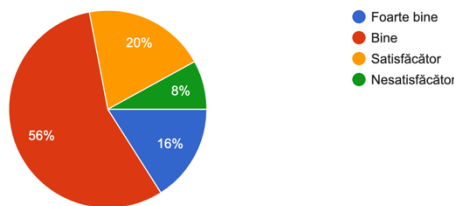

Un număr semnificativ de funcționari publici din Primăria municipiului Bălți se consideră familiarizați cu detaliile Planului de Acțiuni pentru un Oraș Verde. Majoritatea respondenților s-au situat la scorul 8 (32%), indicând un nivel relativ ridicat de cunoaștere. Totuși, există și un

număr semnificativ de respondenți care au indicat niveluri mai scăzute de familiarizare (scoruri de 1, 3 și 4), ceea ce sugerează că, deși planul este cunoscut, detaliile sale specifice ar putea beneficia de o comunicare și diseminare mai eficientă.

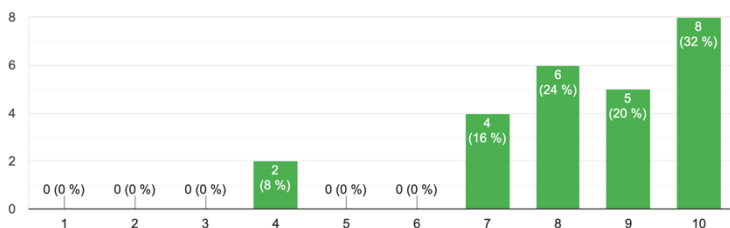
Evaluarea gradului de realizare a celor 30 de acțiuni detaliate din Planul de Acțiuni pentru un Oraș Verde arată o percepție preponderent pozitivă printre funcționarii din Primăria municipiului Bălți. Majoritatea respondenților (56%) consideră realizarea acțiunilor ca fiind "bine", indicând un grad înalt de satisfacție cu progresul făcut.

3. Cum ați aprecia gradul de realizare a celor 30 de acțiuni detaliate din Planul de Acțiuni pentru un Oraș Verde?
25 de răspunsuri

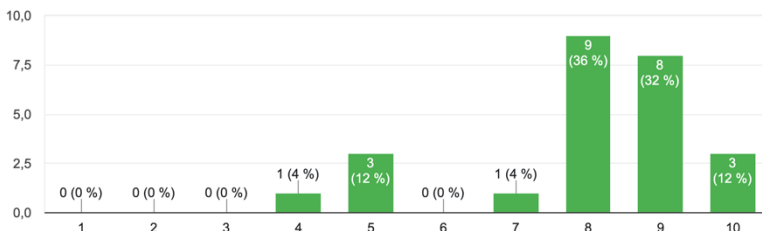
Rezultatele indică o percepție puternică a importanței gestionării crizei climatice pentru dezvoltarea municipiului Bălți. Majoritatea respondenților consideră această problemă ca fiind foarte importantă, cu 32% acordând un scor de 10, 20% un scor de 9, și 24% un scor de 8.

5. Pe o scară de la 1 la 10, cât de importantă credeți că este gestionarea crizei climatice pentru dezvoltarea municipiului Bălți?
25 de răspunsuri

Percepția asupra integrării nevoilor femeilor, bărbaților și persoanelor cu dizabilități în procesul de elaborare a bugetului municipal pentru anul 2024 este în general pozitivă printre funcționarii din Primăria municipiului Bălți. Majoritatea respondenților (80%) au acordat scoruri de la 8 la 10,

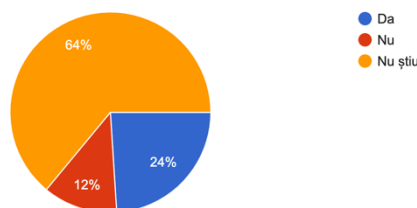
8. Cât de bine credeți că a integrat Primăria mun. Bălți nevoile femeilor, barbaților și persoanelor cu dizabilități în procesul de elaborare a bugetului municipal pentru anul 2024?
25 de răspunsuri

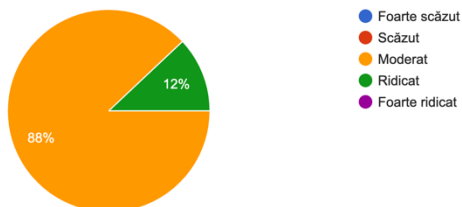
cea ce indică o apreciere ridicată pentru eforturile primăriei în acest sens. Cu toate acestea, există și un procent semnificativ de respondenți (12%) care au evaluat integrarea cu un scor de 3 și 4% cu un scor de 4, ceea ce sugerează că există încă loc de îmbunătățire.

Rezultatele chestionarului indică faptul că majoritatea funcționarilor din Primăria municipiului Bălți nu sunt siguri dacă au fost identificate obiective specifice de gen în cadrul procesului de planificare și pregătire a bugetelor, cu 64% dintre respondenți selectând opțiunea "Nu știu". Acest procent ridicat sugerează o lipsă de comunicare sau de informare cu privire la integrarea dimensiunii de gen în procesele bugetare. Doar 24% dintre respondenți au afirmat că obiectivele specifice de gen au fost identificate, ceea ce indică că există unele inițiative în această direcție, dar acestea nu sunt cunoscute pe scară largă în rândul funcționarilor.

10. Au fost identificate obiective specifice de gen în cadrul procesului de planificare și pregătire a bugetelor?
25 de răspunsuri

13. În ce măsură sunt dezagregate pe baza genului datele utilizate în procesul actual de planificare și pregătire a bugetelor de către Primăria mun. Bălți?
25 de răspunsuri

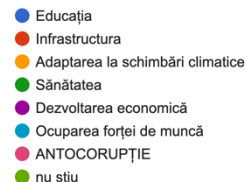
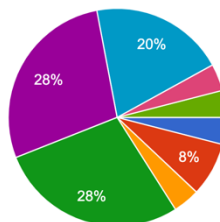
Rezultatele chestionarului arată că majoritatea funcționarilor din Primăria municipiului Bălți percep nivelul de dezagregare pe baza genului al datelor utilizate în procesul de planificare și pregătire a bugetelor ca fiind moderat. 88% dintre respondenți au

indicat această opțiune, ceea ce sugerează că există un anumit nivel de utilizare a datelor dezagregate pe gen, dar că aceasta ar putea fi îmbunătățită.

Rezultatele chestionarului indică o diversitate de domenii în care Primăria municipiului Bălți are programe specifice pentru sprijinirea femeilor, inclusiv femeile cu dizabilități. Cele mai frecvent menționate domenii sunt dezvoltarea economică și sănătatea, fiecare cu câte 28% dintre respondenți. Domeniul ocupării forței de muncă este, de asemenea, un domeniu important, menționat de 20% dintre respondenți. Educația și infrastructura au fost menționate mai puțin frecvent, cu 8% și, respectiv, 4% dintre respondenți.

16. Există programe specifice ale Primăriei mun. Bălți care vizează sprijinirea femeilor (inclusiv femeile cu dizabilități)? Dacă da, în care domenii?

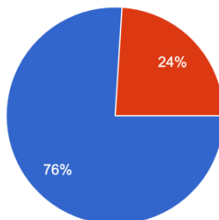
25 de răspunsuri

Majoritatea funcționarilor din Primăria municipiului Bălți (76%) sunt familiarizați cu conceptul de bugetare sensibilă la gen și importanța acestuia. Cu toate acestea, 24% dintre respondenți nu sunt familiarizați cu acest concept, ceea ce sugerează că există încă loc pentru îmbunătățirea informării și educării cu privire la bugetarea sensibilă la gen. Este important ca primăria să continue eforturile de formare și sensibilizare a personalului pentru a asigura o înțelegere completă și aplicarea eficientă a acestui concept în toate etapele procesului bugetar.

17. Sunteți familiarizat(ă) cu conceptul de bugetare sensibilă la gen și importanța acestuia?

25 de răspunsuri

Propuneri și recomandări

Recomandări și sugestii către Primăria Bălți & Consiliul Municipal Bălți

Pentru a îmbunătăți integrarea perspectivei de gen în procesul bugetar și în implementarea Planului de Acțiuni pentru un Oraș Verde (PAOV), se recomandă următoarele măsuri:

- **Asigurarea echității în alocările bugetare:** Primăria Bălți ar trebui să se asigure că alocările bugetare destinate realizării programelor, planurilor și activităților vizează în mod egal nevoile băieților și fetelor. Aceasta implică o evaluare atentă a modului în care resursele financiare sunt distribuite pentru a promova egalitatea de gen.
- **Analiza veniturilor și subvențiilor:** Este necesară o analiză detaliată a părții de venituri, incluzând sursele de venituri și subvenții, pentru a evalua impactul acestora asupra femeilor și bărbaților. Acest lucru va permite identificarea eventualelor inechități și ajustarea politicilor fiscale pentru a le corecta.
- **Implicarea organizațiilor neguvernamentale:** Sporirea participării diferitor grupuri și organizații neguvernamentale la fiecare etapă a procesului bugetar va crea oportunități pentru introducerea aspectului de gen. Consultările publice ar trebui să includă activ participarea acestor organizații pentru a asigura o perspectivă diversificată și incluzivă.
- **Crearea unei baze de date dezagregate pe criteriul de gen:** Realizarea unei analize de gen în teritoriul administrat pentru a crea o bază de date dezagregată pe criteriul de sex. Aceasta va servi drept fundament pentru deciziile financiare și va contribui la realizarea echității de gen în alocarea resurselor.
- **Conlucrarea cu autoritățile publice centrale:** Este importantă conlucrarea cu autoritățile publice centrale pentru implementarea la nivel local a programelor și politicilor cuprinse în documentele de planificare strategică de nivel național. Evaluarea impactului de gen a acestor politici va asigura o implementare mai eficientă și sensibilă la gen.
- **Elaborarea bugetelor locale cu evidențierea impactului de gen:** Primăria ar trebui să elaboreze și să aprobe bugetul local, incluzând o anexă separată cu evidențierea impactului de gen. Aceasta va permite monitorizarea și evaluarea modului în care bugetele contribuie la promovarea egalității de gen.
- **Bugete pe bază de program și performanță:** Bugetele locale ar trebui să fie elaborate pe bază de program și performanță, integrând aspectele de gen prin formularea obiectivelor și indicatorilor de performanță sensibili la gen. Aceasta va asigura corelarea bugetelor cu strategia de dezvoltare locală și realizarea unor rezultate măsurabile.
- **Raportarea progresului sub aspect de gen:** Includerea în raportul privind executarea bugetului local a progresului în realizarea obiectivelor sub aspect de gen va permite o

monitorizare constantă și transparentă a eforturilor de promovare a egalității de gen.

- Negocierea transferurilor și alocațiilor bugetare: Primăria trebuie să negocieze repartizarea transferurilor și altor alocații

bugetare cu Ministerul Finanțelor, având ca scop asigurarea egalității de gen. Acest proces ar trebui să fie transparent și să includă consultări cu toate părțile interesate.

Recomandări către Guvern și Parlament

- Consultări cu societatea civilă și mediul academic: Guvernul și Parlamentul ar trebui să discute nivelul alocațiilor bugetare necesare pentru asigurarea egalității de gen cu reprezentanții societății civile și mediului academic. Aceasta va asigura o alocare echitabilă și bine fundamentată a resurselor.
- Evaluarea proiectelor legislative din perspectiva de gen: Proiectele de legi și hotărâri, inclusiv proiectul legii bugetare anuale, ar trebui să fie examinate și aprobate doar după avizarea acestora din punct de vedere al impactului de gen. Acest proces va asigura că noile reglementări contribuie la promovarea egalității de gen.
- Utilizarea datelor dezagregate pe criteriul de sex: Analiza și utilizarea datelor dezagregate pe criteriul de sex în elaborarea și aprobarea măsurilor bugetar-fiscale este esențială pentru asigurarea egalității de gen. Aceste date vor ajuta la identificarea și adresarea inegalităților de gen în diverse domenii.
- Monitorizarea și analiza executării bugetului: Guvernul ar trebui să monitorizeze și să analizeze executarea bugetului din punct de vedere al impactului de gen. Aceasta va permite ajustarea politicilor și alocărilor bugetare pentru a asigura o distribuție echitabilă a resurselor.
- Evaluarea impactului noilor metode de colectare a veniturilor: Evaluarea impactului posibil al noilor metode de colectare a veniturilor asupra femeilor și bărbaților este necesară pentru a corela aceste metode cu capacitățile de plată ale acestora. Acest proces va preveni inechitățile fiscale și va promova echitatea economică.
- Negocierea alocațiilor bugetare cu ministerele de resort: Guvernul trebuie să negocieze repartizarea alocațiilor bugetare cu ministerele de resort, având ca scop asigurarea egalității de gen. Aceste negocieri ar trebui să fie transparente și incluzive, asigurând că toate părțile interesate sunt reprezentate.

Implementarea acestor recomandări va contribui la promovarea egalității de gen și la realizarea unui proces bugetar mai echitabil și mai eficient în municipiul Bălți. Autoritățile locale și centrale trebuie să colaboreze strâns pentru a asigura că politicile și programele sunt sensibile la gen și răspund nevoilor tuturor cetățenilor.

Anexe

Anexa 1

Republica Moldova
PRIMĂRIA m. BĂLȚI
str. Independenței, 1
MD-3100, m. Bălți,
Republica Moldova
tel.: +373 231 23181
fax: + 373 231 22348
e-mail: primaria@balti.md
www.balti.md

Республика Молдова
ПРИМЭРИЯ м. БЭЛЦЬ
ул. Индпенденцей, 1
MD-3100, м. Бэлць,
Республика Молдова
тел.: +373 231 23181
факс: + 373 231 22348
e-mail: primaria@balti.md
www.balti.md

29.04.2024 Nr. 903-18/1174
La nr. _____ din _____

Președintei AO „Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI”,
Dnei Diana GROSU
adollex21@gmail.com

Prin prezenta, ca răspuns la interpelarea Dvs (nr. de intrare 03-18/1174 din 05.04.2024) privind accesul la unele informații, Vă aducem la cunoștință următoarele:

1. Procesul de selecție a angajaților este obiectiv și se bazează exclusiv pe competențe, calificări și experiență relevantă pentru funcția respectivă. Nu există nicio discriminare bazată pe gen în evaluarea candidaților. Candidații sunt evaluați în mod echitabil, iar decizia finală de angajare se face pe baza rezultatelor probei scrise susținute de aceștia și a interviului: după acumularea punctajului necesar la proba scrisă, candidații admiși la interviu sunt evaluați în funcție de meritul și de potențialul lor. Este asigurat un proces transparent și obiectiv, iar fiecare candidat la solicitare primește răspunsuri detaliate cu privire la performanța sa în toate etapele evaluării.

În cadrul Primăriei municipiului Bălți activează **47 angajați de sex masculin și 147 angajați de sex feminin**. În prezent, sunt **26 de femei care activează în funcție publică de conducere**.

Suplimentar, Vă informăm că a fost aprobat Planul de acțiuni pentru promovarea și asigurarea egalității între femei și bărbați în municipiului Bălți, pentru anii 2024-2027 prin decizia nr.2/6 din 28.03.2024.

2. Pe parcursul anilor 2022-2023 au avut loc 3 instruirii pe egalitatea de gen la care au participat angajații Primăriei municipiului Bălți. Acestea au inclus cursurile:
 - „Egalitatea de gen în administrația publică și prevenirea hărțuirii sexuale la locul de muncă”, care a avut loc în perioada: 27-28 septembrie 2022, 24-25 mai 2022 și 18-19 mai 2022, respectiv 16-17 iunie 2022, la care au participat **30 angajați**;
 - cursuri pe tema „Egalitatea de gen” în perioada: 19-23 decembrie 2022, 08-15 februarie 2023, 10-18 octombrie 2023, 07-15 martie 2023, 30 mai-06 iunie 2023 și 29 noiembrie-06 decembrie 2023, la care au participat **35 angajați**;
 - „Promovarea egalității de gen în exercitarea dreptului electoral”, organizat de EU4Gender Equality Reform Helpdesk, în data de 21 iunie 2023, la care au participat **33 persoane**.
3. În vederea asigurării siguranței rutiere și a funcționării rețelei rutiere în municipiu, Primăria mun. Bălți a înființat Comisia pentru asigurarea siguranței circulației rutiere pe teritoriul municipiului Bălți. Aceasta activează în baza dispozițiilor primarului nr. 79 din 12.03.2020 Cu privire la aprobarea componenței comisiei pentru asigurarea siguranței circulației rutiere pe teritoriul municipiului și nr. 7 din 12.01.2024 Cu privire la introducerea modificărilor în dispoziția primarului nr. 79 din 12.03.2020 «Cu privire la aprobarea componenței comisiei pentru asigurarea siguranței circulației rutiere pe teritoriul municipiului». În componența

comisiei sunt incluși reprezentanți ai primăriei, poliției, școlilor auto. Comisia are ca scop examinarea întrebărilor ce țin de siguranța rutieră. Despre activitatea comisiei, pot fi accesate informațiile pe pagina-web a primăriei www.balti.md, ședințele fiind înregistrate.

4. Rutele de transport sunt elaborate astfel încât să asigure accesul rapid și comod la toate gospodăriile, inclusiv ale familiilor cu copii, în ce privește deplasarea de acasă până în stație și din stație spre insitutiile de învățământ preșcolar, primar etc.
5. Femeile au tendința de a se implica mai pregnant în viața cotidiană, deplasându-se către diferite locații prin utilizarea mijloacelor de transport public. Acest aspect denotă faptul că, Primăria mun. Bălți ține cont de nevoile speciale ale femeilor, copiilor, vârstnicilor, etc, după posibilitate și în limita mijloacelor financiare disponibile pentru a oferi flexibilitate, siguranță și mai multe opțiuni în vederea satisfacerii necesității lor.
6. Proiectarea traseelor pietonale, pistelor pentru ciclism se efectuează conform actelor normative în vigoare, respectând cerințele tehnologice. Subsecvent, ceea ce ține de compartimentul accesibilității traseelor pietonale/de ciclism, inclusiv și pentru persoanele cu necesități speciale, Primăria mun. Bălți scoate în evidență factorii respectivi la proiectarea arterelor pietonale ale municipiului. Scopul major îi revine creșterii mobilității și accesibilității la locațiile de interes public. Disponibilitatea zonelor pietonale și a pistelor pentru alte tipuri de transport, adiacente celor pentru vehiculele motorizate, permit efectuarea activităților multiple pentru a face față necesităților primordiale ale locuitorilor municipiului Bălți.
7. Conform informațiilor furnizate de către ÎM Regia „Apă-Canal-Bălți”, la data remiterii datelor de referință furnizării serviciului de alimentare cu apă per mun. Bălți pentru anul de gestiune 2024, se estimează:
 - Blocuri locative – 100% asigurate cu volum de apă potabilă 24/24 ore cu sarcina hidraulică în rețea H = 5,0 bar.
 - Străzile cu acces la apă potabilă din rețea centralizată – 89%, casele de locuit individuale (sector privat) adiacente – la 11% din străzi se alimentează din surse proprii (fântâna de mină cu h = 4,0 m).Pe marginea celor descrise, ÎM Regia Apă-Canal Bălți, în proces de restructurare, gestionează sistemul de alimentare cu apă cu livrarea volumului de apă potabilă în aria: mun. Bălți, r-nul Fălești, r-nul Singerei, r-nul Rîșcani.
8. Conform informațiilor furnizate de către SRL „Glorin Inginering”, la data de 31.12.2023, la rețelele de canalizare 39 001 de gospodării erau conectate. În privința ponderii (%), nu poate fi acordat un răspuns, întrucât, entitatea nu deține informație despre numărul total de gospodării din municipiul Bălți.
9. Conform Planul de Adaptare la Schimbările Climatice și Gestionarea Riscurilor de Dezastre al mun. Bălți pentru anii 2024-2030, aflat la etapa de consultări publice, suprafața spațiilor verzi (scuaruri, bulevarde înverzite) este 262.5 ha, cea a pădurilor și parcurilor de 498.5 ha, în total 761 ha sau 9.7% din teritoriul municipiului.

Secretarul interimar al Consiliului municipal Bălți Ludmila DOVGANI

Executor: Șefa Direcției relații cu publicul
Tamara MORAR tel: 0231 60094
Șefa Direcției resurse umane,
Maria CIOLAN, tel. 0231 54636
Șeful Direcției gospodărie comunală,
Veaceslav ZINCOVSCHII, tel. 0231 54645

Anexa 2

D-nei Diana GROSU
ADO Lex XXI
adoxlex21@gmail.com.

Inspectoratul de Poliție Bălți, are onoarea să Vă salute, astfel la solicitarea DVS. cu nr. 59/24 din 04.04.2024, Va informăm : în ultimii 3 ani au fost înregistrate 141 accidente rutiere, cu 4 persoane decedate și 157 traumați;

Anul 2022- 64 accidente rutiere, 3 decedați, 70 traumați;

Anul 2023- 64 accidente rutiere, 0 decedați, 74 traumați;

Anul 2024 - (pe perioada 3 luni) 13 accidente rutiere, 1 decedat, 13 traumați;

Accidente cu implicarea femeilor inclusiv la trecerile pietonale:

Anul 2022 - traumatate femei 30, la trecerea de pietoni-10;

Anul 2023- traumatate femei 36, la trecerea de pietoni-13;

Anul 2024 (pe perioada 3 luni) traumatate femei 5, la trecerea de pietoni-0;

Accidente cu implicarea cicliștilor:

Anul 2022- 2 accidente rutiere;

Anul 2023- 10 accidente rutiere;

Anul 2024- 0 accidente rutiere;

Numărul total de cazuri de violență pe stradă împotriva femeilor inclusiv pe timp de noapte:

Anul 2022- victime femei- 122, în stradă-5, pe timp de noapte-41;

Anul 2023- victime femei- 107, în stradă-6, pe timp de noapte-35;

Anul 2024 (pe perioada 3 luni) - victime femei- 27, în stradă-4, pe timp de noapte-9.

Cu respect,

Sef.
comisar-sef

ex. Gheorghe DRAGAN
Tel. 069891414

semnat

Ion VOLONTIR

Anexa 3

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 19-18/2 din 12.04.2024

La 60/24 din 4.04.2024

A.O." Asociația pentru
Drepturile Omului Lex XXI"

Cu privire la solicitarea de informații
de interes public

Biroul Național de Statistică a examinat solicitarea Dvs. și prezintă în anexă informația disponibilă.

Totodată, informăm că, în prezent, BNS nu efectuează careva studii dedicate din perspectiva de gen. În același timp, prin intermediul paginii web oficiale BNS www.statistica.gov.md diseminează un șir de informații din diverse domenii precum: accesul pe piața forței de muncă, justiția, sănătatea, educația, nivelul de trai al gospodăriilor și protecția socială care cuprind indicatori disponibili, în funcție de diverse dezagregări, inclusiv pe sexe, pentru care datele sunt colectate atât prin cercetările statistice, cât și furnizate din surse de date administrative.

De asemenea, pe platforma www.GenderPulse.md sunt diseminate anual statistici de gen grupate în 5 domenii tematice: demografie, participare în procesul decizional, educație, sănătate și abilitare economică.

Anexă: 1 filă.

Director general adjuncți

Digitally signed by Spătaru Aurelia
Date: 2024.04.12 20:20:45 EEST
Reason: MoldSign Signatus
Location: Moldova

Aurelia SPĂTARU

Ex: Stoianov L
Tel: 022 73 15 68, 067770049

Chișinău, str. Grenoble, 106, MD-2019, Tel.: 022 403 120,
www.statistica.gov.md, e-mail: moldstati@statistica.gov.md

Anexă

Tabel.1 Autoturisme (inclusiv taxiuri) înmatriculate în Republica Moldova la sfârșitul anului (unități)

anul	autoturisme
2019	648 780
2020	677 670
2021	716 906
2022	745 970
2023	788 506

Sursa: Agenția Servicii Publice

Tabel. 2 Gradul de iluminare a străzilor orașenești (%)

anul	gradul de iluminare
2019	75,5
2020	77,6
2021	79,2
2022	81,2

Sursa: BNS

Tabel.3 Gradul de conectare a gospodăriilor la apeduct (%)

anul	gradul de conectare la apeduct
2019	73,4
2020	73,4
2021	76,1
2022	75,9

Sursa: BNS

Tabel.4 Gradul de conectare a gospodăriilor la canalizare (%)

anul	gradul de conectare la canalizare
2019	37,6
2020	36,6
2021	38,0
2022	37,9

Sursa: BNS